

1978 nr. 55 11. maí Lög um búnaðarfræðslu

I. kafli. Um hlutverk, skipulag og stjórn.

■ 1. gr. Markmið búnaðarfræðslu er:

a. að veita bændaeftum og öðrum hagnýta fræðslu um landbúnað;

b. að stuðla að aukinni fræðslu og endurmenntun þeirra, er við og fyrir landbúnað starfa;

c. að veita vísindalega fræðslu í búfræði og undirstöðugreinum hennar.

□ Almenn búnaðarfræðsla samkvæmt liðum a og b fer fram við búnaðarskóla, sbr. II. kafla. Enn fremur getur hún farið fram við aðra framhaldsskóla, í bréfastkóla, með námskeiðahaldi og á hvern þann hátt annan, sem hagkvæmt þykir og samþykkt er af yfirstjórn búfræðslumála. Fræðsla samkvæmt lið c fer fram við búvísindadeild bændaskólans á Hvanneyri í Borgarfirði, sbr. III. kafla laganna.

■ 2. gr. Landbúnaðarráðherra fer með yfirstjórn búnaðarfræðslunnar samkvæmt lögum þessum.

■ 3. gr. Búfræðslunefnd skal marka stefnu í búfræðslumálum og samræma störf þeirra, er að þeim vinna. Landbúnaðarráðherra skipar búfræðslunefnd til fjögurra ára í senn. Í nefndinni eiga sæti: skólastjóri búnaðarskóla, einn fulltrúi úr hópi búfræðikennara, tilnefndur af félagi þeirra, tveir fulltrúar kosnir á Búnaðarþingi og fulltrúi tilnefndur af menntamálaráðuneytinu. Nefndarmenn starfi á kostnað þeirrar stofnunar sem þeir eru fulltrúar fyrir.

□ Landbúnaðarráðherra skipar formann nefndarinnar án tilnefningar.

■ 4. gr. Á skólastöðum eða í tengslum við þá skal reka fjölbreyttan búskap, er fullnægi sem flestum þörfum kennslu og verkþjálfunar, skapi aðstöðu til rannsókna og sé til fyrirmyndar, hvað snertir rekstrarhætti og umgengni.

■ 5. gr. Rannsóknir við skólana skulu skipulagðar með öðrum landbúnaðarrannsóknnum í landinu.

II. kafli. Um búnaðarnám.

■ 6. gr. Í landinu skal starfrækja a.m.k. þrjá búnaðarskóla, að Hólum í Hjaltadal, á Hvanneyri í Borgarfirði og í Odda á Rangárvöllum. Á búnaðarskólum skal veita bóklega og verklega fræðslu um alla þætti almenns búrekstrar svo og um aukabúgreinar, eftir því sem við verður komið við hvern skóla.

□ Landbúnaðarráðherra getur ákveðið verkaskiptingu á milli skóla og skólabúa, ef þurfa þykir.

■ 7. gr. [Ráðherra skipar skólastjóra til fimm ára í senn og hafa þeir á hendi stjórn skóla, skólabús, rannsókna og annarrar starfsemi skólans.]¹⁾

¹⁾ L. 83/1997, 82. gr.

■ 8. gr. Við hvern skóla skal starfa ráðgefandi skólanefnd, tilnefnd af stjórnnum búnaðarsambanda viðkomandi landshluta til fjögurra ára í senn. Skólanefnd skal m.a. efla tengsl skólanna við bændur og búnaðarsamtök á svæðinu og vera skólastjóra til fulltingis við uppbyggingu skólasetursins. Nánar skal kveða á um skipun og starfsvið hvern skólanefndar í reglugerð. Skólanefndir séu ólaunadar.

■ 9. gr. [Skólastjóri ræður fasta kennara og stundakennara.]¹⁾

□ Kennarar við hvern skóla skulu vera eigi færri en 6 auk skólastjóra. Af þeim skal einn hafa yfirumsjón með skipu-

lagningu á verkþjálfun og verknámi nemendanna, sbr. 12. gr. þessara laga.

□ [Ráða má bústjóra við skólabúin með sömu kjörum og kennara, enda hafi þeir sambærilega menntun.]¹⁾

¹⁾ L. 83/1997, 83. gr.

■ 10. gr. Fastir kennarar búnaðarskólanna skulu vinna fullt ársstarf. Auk kennslu skulu þeir vinna að rannsóknnum, kennslubókagerð og öðrum hliðstæðum störfum í þágu skólastofnunarinnar. Nánar skal kveðið á um störf skólastjóra og kennara í erindisbréfi.

Inntökuskilyrði, námstilhögun og próf.

■ 11. gr. Almenn deild búnaðarskóla nefnist bændadeild og lýkur námi í henni með búfræðiprófi.

□ Inntökuskilyrði í bændadeild eru:

1. Umsækjandi hafi lokið grunnskólaprófi eða aflað sér á annan hátt jafngildrar undirbúningsþekkingar að dómi skólastjóra.

2. Umsækjandi hafi öðlast reynslu við landbúnaðarstörf og að jafnaði stundað þau eigi skemur en eitt ár, bæði vetur og sumar.

■ 12. gr. Nám við bændadeild skal skipuleggja sem tveggja ára nám. Árlegur námstími skal eigi vera skemmi en 27 vikur. Námið skiptist í eftirtalin þrjú svið:

1. Grunn nám með aðaláherslu á undirstöðuatriði búfræði og búrekstrar.

2. Verknám og verkþjálfun, er farið getur fram jöfnum höndum á skólastöðunum og á bændabýlum eða öðrum búum, og þá undir eftirliti skólans.

3. Nám í hinum einstöku greinum búfræði og tengdum greinum.

■ 13. gr. Námsefni til búfræðiprófs skal ákveðið með námskrá, sem landbúnaðarráðherra staðfestir.

□ Auk búfræðigreina og tengdra greina skal til búfræðiprófs kenna íslensku og stærðfræði. Enn fremur skal gefa nemendum kost á kennslu í ensku og einu Norðurlandamáli eftir ákvörðun búfræðslunefndar. Sú kennsla skal sniðin eftir námsefni almennra framhaldsskóla.

□ Nám til búfræðiprófs skal metið til eininga, hverfi nemandi úr búnaðarskóla að öðru framhaldsnámi.

□ Um tímallengd og skiptingu námsins, svo og fyrirkomulag þess og námsmat, skal nánar kveðið á í reglugerð.

■ 14. gr. Nú sækja nemendur, sem stundað hafa nám við aðra framhaldsskóla, um inngöngu í bændadeild búnaðarskóla, og skal þá meta til eininga það af fyrra námi þeirra, sem nýttist fyrir búfræðipróf, og minnka námsskylduna, er því nemur.

■ 15. gr. Nú er í almennum framhaldsskóla stofnað til námsbrautar í búfræði, og skal þá námskrá slíkrar kennslu og fyrirkomulag á verknámi og námsmat hljóta samþykki búfræðslunefndar.

□ Búfræðslunefnd ákveður, hvort eða hvenær slíkur skóli getur útskrifað búfræðinga.

Um bútæknánám og námskeiðahald.

■ 16. gr. Heimilt er að koma á framhaldsnámi í búfræði eftir búfræðipróf, bútæknánámi, við einn eða fleiri af búnaðarskólunum, þegar aðstæður eru fyrir hendi.

■ 17. gr. Framhaldsnám þetta skal miða við, að það veiti fyllri fræðslu í búfræðigreinum, einkum bútækni, bústjórn og búnaðarhagfræði, og standi eigi skemur en 30 vikur.

□ Námsefni til bútæknaprófs skal ákveða með námskrá, er landbúnaðarráðherra staðfestir. Nánar skal kveða á um fyrirkomulag náms og námsmat í reglugerð.

■ **18. gr.** Búnaðarskólarnir skulu halda námskeið fyrir bændur og starfsmenn landbúnaðarins. Námsfni skal miðast við, að það henti starfandi bændum og öðrum, er við landbúnað vinna, hvort sem þeir hafa lokið búfræðiþrófi eða ekki.

III. kafli. Um búvísindanám.

■ **19. gr.** Við Bændaskólann á Hvanneyri skal starfrækt búvísindadeild, sem er vísindaleg fræðslu- og rannsóknastofnun á sviði landbúnaðar.

□ Búvísindadeild veitir nemendum sínum fræðslu og vísindalega þjálfun í búfræði, er miðast við það, að þeir geti tekið að sér sérfræðistörf fyrir íslenskan landbúnað og unnið að rannsóknum í þágu hans.

■ **20. gr.** Skólastjóri bændaskólans er yfirmaður búvísindadeildar. Deildarstjórn er skólastjóra til ráðuneytis um stjórn deildarinnar og skipulagningu kennslu og rannsókna.

□ Deildarstjórn skipa fulltrúar kennara á öllum námssviðum (sbr. 24. gr.) og 2 fulltrúar nemenda við deildina.

□ Kveða skal nánar á um vald og verksvið deildarstjórnar í reglugerð.

■ **21. gr.** [Skólastjóri ræður fasta kennara sem fullnægja skulu sömu kröfum og gerðar eru til háskólakennara og njóta sömu kjara.

□ Skólastjóri ræður kennara og annað starfslíð.¹⁾

□ Aðalkennarar hafa umsjón með kennslu hver á sínu námssviði og skipuleggja rannsóknir og þjálfun nemenda á því sviði.

¹⁾ L. 83/1997, 84. gr.

■ **22. gr.** Skipa skal hverju sinni þriggja manna dómnefnd, er fjalli um hæfni umsækjenda til að gegna stöðu kennara við búvísindadeild. Einn skal skipaður eftir tilnefningu deildarstjórnar, annar eftir tilnefningu Félags íslenskra búfræðikandídata, ráðherra skipar formann án tilnefningar. Skipa má þá eina í dómnefnd, sem lokið hafa háskólaprófi í viðkomandi grein eða eru viðurkenndir sérfræðingar í greininni.

Um inntökuskilyrði, námsfni og próf.

■ **23. gr.** Skilyrði til inntöku í búvísindadeild eru þessi:

a. að umsækjandi hafi lokið búfræðiþrófi með fyrstu ein-kunn,

b. að umsækjandi hafi lokið stúdentsprófi eða öðru framhaldsskólanámi, sem deildarstjórn telur jafngilt og mælir með.

■ **24. gr.** Námsfni deildarinnar er skipt í eftirtalin fimm svið:

1. undirstöðugreinar,
2. búfjárfræði,
3. jarðræktarfræði,
4. bútækni,
5. búnaðarhagfræði og félagsfræði.

Hverju námssviði er skipt í námsgreinar. Efni hvorrar námsgreinar skal skilgreina í námsskrá, er landbúnaðarráðherra staðfestir.

■ **25. gr.** Árlegur námstími við búvísindadeild skal eigi vera skemmri en 34 vikur. Ákveða má einstök námskeið utan

reglulegs námstíma. Leyfi og önnur kennsluhlé skal ákveða í reglugerð.

■ **26. gr.** Lokapróf frá búvísindadeild er kandídatpróf í búfræði (B.S.-próf).

□ Námskrá miðast við 3 ára nám og 4 ára nám.

□ Heimilt er að brautskrá búfræðikandídata að loknum tilskildum prófum eftir þrjú námsár.

□ Auk þess skal á fjórða námsári gefinn kostur á sérhæfðu námi og rannsóknþjálfun.

■ **27. gr.** Hafa skal samvinnu við Háskóla Íslands um kennslu nemenda búvísindadeildar eftir því sem henta þykir, með tilliti til kennslukrafta og kennsluáðstöðu.

□ Um þá samvinnu skal gera sérstakt samkomulag á milli Bændaskólans á Hvanneyri og Háskóla Íslands.

■ **28. gr.** Landbúnaðarráðherra skipar prófdómara við búvísindadeild.

□ Í reglugerð skal kveða á um námsmat og réttindi nemenda til að ganga undir próf.

■ **29. gr.** Starfrækja skal við búvísindadeild fræðilegt bókasafn varðandi landbúnað. Það skal vera nemendum og kennurum til afnota svo og þeim sem vinna að landbúnaðarrannsóknnum.

IV. kafli. Embættisbústaðir.

■ **30. gr.** Á landi skólanna skal reisa bústaði fyrir skólastjóra, kennara og aðra fasta starfsmenn skólanna, eftir því sem landbúnaðarráðherra ákveður og fé er veitt til á fjárlögum.

■ **31. gr.** Nú vill fastur starfsmaður skóla reisa sér íbúðarhús, og á hann þá rétt á lóð undir það í landi skólans. Lóðir skulu ákveðnar í samræmi við skipulagsupprátt staðarins. Leita skal í hvert sinn samþykkis ráðherra fyrir byggingunni og þeirri teikningu, sem byggt er eftir.

V. kafli. Ýmis ákvæði.

■ **32. gr.** Kostnaður við stofnun og starfrækslu búnaðarskóla, búvísindadeildar og skólabúa greiðist úr ríkissjóði. Verði reksturshalli á skólabúunum, skal hann greiddast úr ríkissjóði.

□ [Skólanefnd og skólastjórar skólanna ákveða upphæð gjalda er nemendum er gert að greiða við innritun í námsáfanga, svo sem innritunargjöld, efnisgjöld, pappírsgjöld og nemendasjóðsgjöld. Upphæð gjalda er háð samþykki ráðherra.]¹⁾

¹⁾ L. 127/1993, 5. gr.

■ **33. gr.** Skólastjórar skólanna sjá um, að nemendur geti haft sameiginlegt mótuneyti, ella selji skólarnir þeim fæði á kostnaðarverði.

■ **34. gr.** Í reglugerð,¹⁾ sem ráðherra setur, að fengnum tilögum búfræðslunefndar, skal kveða nánar á um starfsemi búnaðarskólanna, búvísindadeildar og annað, er að framkvæmd laga þessara lýtur.

¹⁾ Rg. 462/1984, sbr. 574/1989 (um búnaðarfræðslu).

■ **35. gr.** . . .

■ **36. gr.** Lög þessi öðlast gildi 1. september 1978. Ákvæði 12. gr. skulu koma til framkvæmda eigi síðar en 4 árum frá gildistöku laganna.